

## 1. ΚΕΙΜΕΝΟ

...Είναι γεγονός πως ο Έλληνας δε διαβάζει. Δεν αγαπά το βιβλίο και τη μελέτη. Γιατί όμως; Κληρονομικά βάρη και φυλετικός χαρακτήρας; Μα τότε θα 'πρέπε μάλλον το αντίθετο να συμβαίνει!... Η εθνική κληρονομιά του Έλληνα είναι βαθιά πνευματική. Τότε;

Πρέπει να παραδεχτούμε πως ο άνθρωπος δε γεννιέται αγκαλιά με το βιβλίο του μαθαίνουν να το αγαπάει... Είναι θέμα γενικότερης παιδείας, που ξεκινάει, βέβαια, από την εκπαίδευση, τα σχολεία όλων των βαθμίδων. Και εκεί φαίνεται πως υστερούμε... Γιατί εμείς από τα σχολεία βγάζουμε ανθρώπους που ακούν για βιβλίο, ακούν για μελέτη και «το βάζουν στα πόδια»!... Κακογραμμένα βιβλία και μέθοδοι σκουριασμένες *απωθούν* τους νέους από το βιβλίο και την *ευπρόσδεκτη* και γόνιμη γνώση. Εκπαίδευση που βασίζεται στη μηχανική πρόσληψη γνώσεων, στην ψυχρή χρησιμοθηρία, στη «διά παντός μέσου» βαθμοθηρία, στη στείρα αποστήθιση, δημιουργεί στη συνέχεια, *απέχθεια* για το βιβλίο, σχολείο, τη μάθηση. Το «πρόβλημα του μαθήματος της έκθεσης» δεν είναι άσχετο με όλη αυτή την κακή εκπαίδευση. Κακές επιδόσεις στην έκθεση δε σημαίνουν τίποτε άλλο από κακές σχέσεις με το βιβλίο γενικά...

....Δεν ξέρω αν φταίνε τα σχολεία, κι οπωσδήποτε δε φταίνε τα σχολεία της τελευταίας πενταετίας, είναι πολύ στενόμυαλο να ερμηνεύσουμε όλα τα προβλήματα με τον τρόπο αυτό. Τα παιδιά, όμως, σήμερα έχουν τηλεόραση, κομπιούτερ, γουόκι-τόκι, έχουν εκείνο το άλλο, πώς το λένε; Το γουόκμαν, που τρέχουν μαζί του στους δρόμους, έχουν μηχανάκια και κόλπα και αντιπερισπασμούς διάφορους και ποικίλους. Τα βιβλία μένουν στην άκρη, τα βιβλία δεν είναι πια άνοιγμα σε άλλους κόσμους, δεν είναι μέσο που χρησιμοποιεί το μυαλό για να πετάει και να εξάιρεται, δεν είναι ούτε καν ψυχαγωγία. Κάποτε ήταν βασικό ψυχαγωγικό μέσο με την ευρύτερη έννοια, κι όχι φθηνό ψυχαγωγικό μέσο. Τα βιβλία είναι συνδεδεμένα στα μυαλά των παιδιών με την αγωνία των εξετάσεων, επειδή κατά κάποιο τρόπο και τα σχολεία, παρά πολλά χρόνια τώρα δεν είναι τόπος σπουδής αλλά ένα είδος αναγκαστικού κάτεργου, όπου η «διδασκτέα ύλη» είναι τόση κι άλλη τόση και μετριέται περίπου με τη μεζούρα στο τέλος του χρόνου, κι όπου τα παιδιά δεν ανακαλύπτουν (στην πλειοψηφία τους, μιλάμε) τη μαγεία της γνώσης, αλλά την

αγωνία μιας μέλλουσας «επαγγελματικής αποκατάστασης» που δεν είναι και καθόλου σίγουρη, εδώ που τα λέμε.

Προσπαθώ να καταλάβω ποιος φταίει και τι φταίει πραγματικά, που τα παιδιά «μισούν» τα βιβλία και τα σχίζουν. Δε νομίζω ότι έχω μια απάντηση, πρόχειρη, στην τσέπη. Φοβούμαι, όμως, ότι τα τελευταία που «φταίνε» είναι τα παιδιά. Η αγάπη, απ' όπου κι αν εκπορεύεται και προς όποιον ή ό,τι κι αν κατευθύνεται, είναι κι αυτή λιγάκι σαν τις «επενδύσεις», χρειάζεται κίνητρα....

Κατερίνα Δασκαλάκη  
Μεσημβρινή, 04-06-1986

## 2. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

**A. 1.** Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο του κειμένου με μία περίληψη 80-90 λέξεων.

(Μονάδες 25)

**B. 1.** «Τα βιβλία μένουν στην άκρη, τα βιβλία δεν είναι πια άνοιγμα σε άλλους κόσμους, δεν είναι μέσο που χρησιμοποιεί το μυαλό για να πετάει και να εξάιρεται, δεν είναι ούτε καν ψυχαγωγία». Να αναπτύξετε την παραπάνω θέση της αρθρογράφου σε μία παράγραφο (60-80 λέξεις).

(Μονάδες 10)

**B. 2.** Να βρείτε τη συλλογιστική πορεία και τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος του κειμένου.

(Μονάδες 9)

**B. 3. α.** Να σχηματίσετε μία πρόταση ή μία περίοδο λόγου για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: χρησιμοθηρία, βαθμοθηρία, απόστηθιση.

(Μονάδες 6)

**B. 3. β.** Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε μία συνώνυμή της: απωθούν, ευπρόσδεκτη, απέχθεια.

(Μονάδες 6)

**B. 4.** Να σχολιάσετε το ύφος του άρθρου.

(Μονάδες 4)

### **3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ**

**Γ.** Σε ένα άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας, να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους οι Έλληνες έχουν απομακρυνθεί από την ανάγνωση βιβλίων και να προτείνετε τρόπους με τους οποίους μπορούν να καλλιεργηθούν κίνητρα για μάθηση και μελέτη.

(Μονάδες 40)

Σπυροπούλου Μαρία, Φιλολόγος